

Kirkko Helsingissä -strategian tarkennukset

Yhteinen kirkkoneuvosto 05.03.2026
392/00.01.02/2022

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Juha Silander

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1) merkitä tiedoksi koonnin Tulevaisuuspäivästä 15.11.2025.

2) käydä keskustelua Kirkko Helsingissä -strategian ehdotetuista tarkennuksista.

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää

3) hyväksyä Kirkko Helsingissä -strategian ehdotetut tarkennukset.

Käsittely

Päätös

Selostus

Taustaa

Yhteinen kirkkovaltuusto vahvisti 25.1.2024 Kirkko Helsingissä -strategian nelivuotiskaudelle 2024–2027. Päätöksen yhteydessä todettiin, että strategian edistymistä arvioidaan vuosittain sen mittareilla ja että strategiaa voidaan tarvittaessa tarkentaa strategiakauden aikana.

Päätösehdotuksen perustelut

Tulevaisuuspäivän 15.11.2025 aiheena oli Kirkko Helsingissä -strategian yhteinen välitarkastelu. Työskentelystä laadittu raportti on liitteessä "Tulevaisuuspäivä 2025 raportti".

Tulevaisuuspäivässä strategiaa tarkasteltiin kuudesta näkökulmasta:

1. Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus
2. Nuoret ja nuoret aikuiset
3. Hyvän tekemisen verkostot ja kumppanuudet
4. Toivon teot ja sosiaalinen kestävyys
5. Jäsenmäärän kasvu ja muuttoliike Helsinkiin
6. Ekologinen, taloudellinen ja hallinnollinen kestävyys

Strategian välitarkastelu noudatti kevennettynä nelivaiheista strategia-analyysia (ymmärrys – näkemys – valinnat – toteutus).

- Toteutusvaihe: Kirkko Helsingissä -strategia on ollut voimassa noin kaksi vuotta, ja strategiakaudesta on jäljellä vielä kaksi toteutusvuotta. Tulevia toimenpiteitä kuvataan jäljempänä kohdassa "Aikataulu".
- Ymmärrysvaihe: Jokaisesta kuudesta näkökulmasta koottiin ennen Tulevaisuuspäivää tilastot, tutkimustulokset sekä ajankohtaiset havainnot ja onnistumiset. Aineistot olivat luottamushenkilöiden, kirkkoherrojen, johtajien ja päälliköiden käytettävissä viikkoa ennen tilaisuutta erillisellä strategiatyön Howspace-alustalla. Lisäksi johtajisto ja johtoryhmä tarkastelivat toiminnan nykytilannetta erillisissä työskentelyissä syksyllä 2025.

- Näkemysvaihe: Tulevaisuuspäivässä keskusteltiin kunkin näkökulman mahdollisuuksista, ideoista ja esteistä sekä arvioitiin valintojen ja alatavoitteiden toteutumista. Keskustelujen perusteella todettiin, että voimassa oleva Kirkko Helsingissä -strategia on kokonaisuutena onnistunut ja että sen neljä valintaa vastaavat hyvin nykyiseen toimintaympäristöön ja tunnistettuihin muutoksiin.
- Valintavaihe: Tulevaisuuspäivän keskusteluissa tunnistettiin joitakin tarkennustarpeita strategian mittareihin sekä neljän valinnan alatavoitteisiin.

Johtajiston (16.12.2025 ja 27.1.2026), strategian valmistelun tukiryhmän (26.1.2026), johtoryhmän (29.1.2026) ja kirkkoherrainkokouksen (3.2.2026) käymien keskusteluiden pohjalta on laadittu päivitetty ehdotus tarkennetuksi strategiaksi. Ehdotus on liitteessä ”*Kirkko Helsingissä -strategia, tarkennettu 2026*”.

Seuraavassa nämä muutosehdotukset käsitellään kohta kohdalta.

Ehdotetut tarkennukset strategiaan

Strategian visio

Kasvava kristillinen helsinkiläinen yhteisö olla, tulla ja toimia

Ei muutosta

Neljä strategista valintaa

- Toimimme monikielisenä hengellisenä yhteisönä,
- Olemme merkityksellinen nuorille aikuisille,
- Vahvistamme hyvän tekemisen verkostoja,
- Rakennamme toivon teoilla parempaa huomista.

Muutosehdotus: Lisätään pohjalle kaikkia valintoja koskevaksi perustaksi: Toimimme ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja hallinnollisesti kestäväällä tavalla.

Vision mittarit

Voimassa oleva strategia: Vision toteutumista tarkastellaan kuuden mittarin avulla: Helsingin ev.lut. seurakuntien jäsenmäärä, vuosikate, henkilöstön hyvinvointi ja kokemus työilmapiiristä, ev.lut. kirkkoon myönteisesti ja erittäin myönteisesti suhtautuvien osuus (%), hankinnoista aiheutuva hiilijalanjälki ja työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kokemus hallinnon läpinäkyvyydestä.

Muutosehdotus: Vision toteutumista tarkastellaan kuudesta näkökulmasta:

- KASVU:
 - Helsingin ev.lut. seurakuntien jäsenmäärä ja kirkkoon kuuluvien osuus (%) kaikista helsinkiläisistä
 - Vieraskielisten (muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien) jäsenmäärä ja kirkkoon kuuluvien osuus kaikista vieraskielisistä helsinkiläisistä
 - 15–29-vuotiaiden jäsenmäärä ja kirkkoon kuuluvien osuus (%) kaikista 15–29-vuotiaista helsinkiläisistä
 - *Kirkosta eronneiden määrä?*
- HELSINKILÄISET:
 - Ev.lut. kirkkoon myönteisesti ja erittäin myönteisesti suhtautuvien osuus (%)

- EKOLOGINEN KESTÄVYYS:
 - Hankinnoista aiheutuva hiilijalanjälki (kg CO₂e)
- SOSIAALINEN KESTÄVYYS:
 - Henkilöstön hyvinvointi ja kokemus työilmapiiristä
 - Vapaaehtoisten ja luottamushenkilöiden hyvinvointi (kysely)
 - Elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi tuntevien osuus Helsingissä
- TALOUDELLINEN KESTÄVYYS:
 - Vuosikate (€)
 - Tilakustannusten osuus (%) kokonaiskustannuksista (yhteensä ja eroteltuna seurakunnittain, yhteinen seurakuntatyö ja muut yhteiset palvelut)
 - Kiinteistöinvestoinnit / poistot
- HALLINNOLLINEN KESTÄVYYS
 - Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kokemus hallinnon läpinäkyvyydestä (1–5)

Näkökulmien lisääminen kokonaisuuteen auttaa hahmottamaan, miksi kyseiset mittarit ovat tärkeitä Helsingin seurakuntien ja yhteisten palveluiden toiminnan kehittämiseksi. Samalla tulee näkyväksi voimassa olevien mittareiden yksipuolisuus, minkä vuoksi mittaristoa esitetään täydennettäväksi uusilla mittareilla.

Uusista mittareista tehdään koelaskenta tai kysely ennen niiden lopullista hyväksymistä vision mittareiksi, jotta voidaan varmistua niiden tarkoituksenmukaisuudesta ja toteuttamiskelpoisuudesta. Hyväksynnän mittareista tekee Helsingin seurakuntayhtymän johtoryhmä.

Strategian valinnat

Valinnat kokonaisuudessaan on kuvattu liitteessä ”*Kirkko Helsingissä -strategia, tarkennettu 2026*”. Seuraavassa käydään läpi ainoastaan muutokset.

Valinta 1. Toimimme monikielisenä hengellisenä yhteisönä

Voimassa olevan strategian alatavoite: Edistämme kristinuskon harjoittamista moniäänisesti, jotta jokainen helsinkiläinen voi rakentaa ja vaalia omaa suhdettaan Jumalaan.

Muutosehdotus: Edistämme monipuolista ja helposti saavutettavaa kristillistä hengellisyyttä, jotta jokainen helsinkiläinen voi rakentaa ja vaalia omaa suhdettaan Jumalaan.

Voimassa olevan strategian alatavoite: Toimimme aloitteellisenä vaikuttajana myönteisen uskonnonvapauden puolesta ja pidämme huolta, ettei uskontoa käytetä oikeuttamaan vihapuhetta tai syrjintää.

Muutosehdotus: Toimimme aloitteellisenä vaikuttajana myönteisen uskonnonvapauden ja uskontodialogin puolesta sekä ehkäisemme uskonnon käyttöä vihapuheen ja syrjinnän oikeuttamiseen.

Täydennysehdotus mittareihin: Aikaisemmin tarkasteltiin ainoastaan vieraskielistä toimintaa edistävien projektien rahoitusta ja suhteellista rahoitusosuutta (%) myönnetystä projektirahoituksesta. Erillisestä projekteihin suunnattavasta strategian toimeenpanomäärärahasta luovuttiin vuoden 2026 alusta ja kyseiset varat siirrettiin suoraan seurakuntien kehityksiin. Tämän vuoksi mittareita ehdotetaan täydennettävän seuraavasti (sillä laajuudella kuin ne kohtuuyöllä saadaan selville):

- vieraskielisen toiminnan rahoitus (€)
- vieraskielisten tapatumien määrä (kpl)

Valinta 2. Olemme merkityksellinen nuorille aikuisille

Voimassa olevan strategian alatavoite: Vahvistamme kykyämme ymmärtää nuorten ja nuorten aikuisten uskonnollisuuden, arvojen ja ajattelun muutoksia ja vastata niihin erilaisin kokeilun.

Muutosehdotus: Syvennämme ymmärrystämme nuorten ja nuorten aikuisten uskonnollisuuden, arvojen ja ajattelun muutoksista ja vastaamme niihin erilaisin kokeiluin.

Voimassa olevan strategian alatavoite: Olemme mukana ehkäisemässä nuorten syrjäytymistä ja tuemme heidän osallisuuttaan

Muutosehdotus: Olemme mukana ehkäisemässä nuorten syrjäytymistä ja tuemme heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa

Ehdotus uudeksi alatavoitteeksi: Rakennamme kulttuuria, jossa yhä useamman nuoren ääni kuuluu ja vaikuttaa päätöksenteossa.

Täydennysehdotus mittareihin: Aikaisemmin tarkasteltiin ainoastaan nuorten ja nuorten aikuisten toimintaa edistävien projektien rahoitusta ja suhteellista rahoitusosuutta (%) myönnetystä projektirahoituksesta. Erillisestä projekteihin suunnattavasta strategian toimeenpanomäärärahasta luovuttiin vuoden 2026 alusta ja kyseiset varat siirrettiin suoraan seurakuntien kehyyksiin. Tämän vuoksi mittareita ehdotetaan täydennettävän seuraavasti (sillä laajuudella kuin ne kohtuuyöllä saadaan selville):

- nuorten ja nuorten aikuisten toiminnan rahoitus €
- nuorille ja nuorille aikuisille suunnattujen tapatumien määrä (kpl)
- nuorten ja nuorten aikuisten kokemukset rippikoulun käymisen mielekkyydestä (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon rippikoulupalaute)

Valinta 3. Vahvistamme hyvän tekemisen verkostoja

Voimassa olevan strategian alatavoite: Olemme kaupungin vaikuttavin hyvän tekemisen verkostojen mahdollistaja.

Muutosehdotus: Olemme oppiva ja kehittyvä hyvän tekemisen verkostojen mahdollistaja

Ehdotus uudeksi alatavoitteeksi: Vahvistamme seurakuntalaisten osallisuutta ja vapaaehtoistoimintaa tarjoamalla monenlaisia tapoja suunnitella, valmistella ja tehdä yhteistä työtä.

Voimassa olevan strategian alatavoite: Määrittelemme kumppanuusstrategian ja syvennämme valittuja kumppanuuksia strategisiksi kehittämällä yhteistä suunnittelua ja ennakointia.

Muutosehdotus: Luomme kumppanuusstrategian ja syvennämme valittuja kumppanuuksia strategisiksi kehittämällä yhteistä suunnittelua ja ennakointia.

Valinta 4. Rakennamme toivon teoilla parempaa huomista

Täydennysehdotus kohtaan "Miksi valinta on meille tärkeä?": Lisätään lauseen "Kutsumme kaikkia rakentamaan toivon teoilla kokemusta paremmasta maailmasta perään lause "ja vahvistamme kirkon roolia toivon rakentajan Helsingissä"

Voimassa olevan strategian alatavoite: Teemme toivoa näkyväksi sanoilla ja teoilla.

Muutosehdotus: Teemme toivoa näkyväksi kohtaamisissa, sanoissa ja teoissa.

Voimassa olevan strategian alatavoite: Annamme äänen yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleville ja tuemme heitä kasvattamaan omaa osallisuuden kokemustaan.

Muutosehdotus: Annamme äänen heille, joita ei muuten kuulla ja tuemme heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Voimassa olevan strategian alatavoite: Vahvistamme helsinkiläisten kokemusta oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisesta kirkossa käytännön toimin.

Muutosehdotus: Vahvistamme helsinkiläisten kokemusta oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisesta kirkossa konkreettisin teoin.

Ehdotus uudeksi alatavoitteeksi: Määrittelemme yhteisen tavoitteen auttamistyölle.

Täydennysehdotus mittareihin: Aikaisemmin tarkasteltiin ainoastaan auttamistyöhön kohdistuvien projektien rahoitusta ja suhteellista rahoitusosuutta (%) myönnetystä projektirahoituksesta. Erillisestä projekteihin suunnattavasta strategian toimeenpanomäärärahasta ja erillisestä diakonian kriisirahastosta luovuttiin vuoden 2026 alusta ja kyseiset varat siirrettiin suoraan seurakuntien kehyksiin. Tämän vuoksi mittareita ehdotetaan täydennettävän seuraavasti (sillä laajuudella kuin ne kohtuutyyllä saadaan selville):

- auttamistyöhön kohdistuvan toiminnan rahoitus (€)
- ero ihmisten kokemuksissa auttamistyön ja yhdenvertaisuuden edistämisen tärkeyden ja kirkon onnistumisen välillä (Empatia- ja tunnettuustutkimus)

Strategian tarkennusten päätösaikataulu

Strategian tarkennukset esitetään vietäväksi yhteisen kirkkovaltuuston päätettäväksi 23.4.2026.

Strategiaa edistetään tulevana kuukausina liitteen ”Strategiatyö kevät 2026” mukaisilla toimenpiteillä. Valtaosa toimenpiteistä nousi esille marraskuun 2025 Tulevaisuuspäivän työskentelyissä, ja yhteisten palveluiden johtajisto on työstänyt niitä eteenpäin.

Keskeisimpiä tehtäviä nyt käynnissä olevien projektien lisäksi ovat mm.

- Toiminta- ja taloussuunnittelun 2027 evästeet ja pohjat
- Mittareiden ja tilannekuvan kehittäminen ja tutkimusyhteistyö (ymmärrämme, mistä jäsenyytyväisyys muodostuu ja keskitymme sen vahvistamiseen; ymmärrämme, mikä saa ihmiset liittymään kirkkoon)
- Selkeytämme jäseneksi liittymisen prosessia
- Tuemme kotoutumista ja edistämme selkeän suomen, kuvatuon ja livetekstitysten käyttöä
- Tuemme maakunnista Helsinkiin muuttavien vastaanottamista seurakunnissa
- Vahvistamme vieraskielisten osallistumista päätöksentekoon
- Toimimme ja puhumme rauhan ja turvallisuuden tunteen puolesta
- Määritämme yhteiset tavoitteet auttamistyölle
- Tarkastelemme tilakustannusten osuutta kokonaiskustannuksista ja kiinteistöinvestointien ja poistojen välistä suhdetta

Vaikutusten ja riskien arviointi

Lapsivaikutusten arviointi ja vaikutukset nuoriin

Kirkko Helsingissä -strategialla arvioidaan olevan kokonaisuutena myönteisiä vaikutuksia lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin. Strategian keskeisenä tavoitteena on vahvistaa kristillisyyttä erityisesti nuorten aikuisten ja eri kieliryhmien keskuudessa.

Tällä painotuksella on odotettavissa välillisiä, myönteisiä vaikutuksia myös lapsiperheiden suhteeseen kirkkoon.

Strategiassa korostuvat lisäksi toivon ja tulevaisuuden näkökulmat sekä lasten ja heidän arjessaan toimivien aikuisten tukeminen. Näiden toimien arvioidaan osaltaan edistävän lasten hyvinvointia sekä vahvistavan heidän kokemaansa turvallisuutta ja osallisuutta seurakuntayhteisössä.

Taloudelliset vaikutukset

Kirkko Helsingissä -strategia on luonteeltaan ensisijaisesti kasvun strategia. Sen keskeisenä tavoitteena on kääntää pitkään jatkunut jäsenmäärän lasku positiiviseen kehitykseen, missä kehitys on ollut jo oikeansuuntaista. Vuoden 2025 jäsenmäärän kokonaisvähenemä jäi noin 1 900 henkilöön, mikä on pienin alenema yli 15 vuoteen.

Alustavien tietojen mukaan vuonna 2025 jäsenmäärä kasvoi Paavalin, Oulunkylän, Töölön ja Munkkiniemen seurakunnissa, Tuomiokirkkoseurakunnassa sekä Johannes ja Petrus församling -seurakunnissa. Verrattuna vuoteen 2024 kasteiden ja kirkkoon liittymisten määrä kasvoi, eroamiset vähenivät ja kuolleisuuden vaikutus jäsenmäärään pieneni. Myönteisellä jäsenkehityksellä on suora ja myönteinen vaikutus kirkollisverotuloihin.

Samanaikaisesti strategian toimeenpanossa jatketaan talouden sopeuttamista muun muassa kehittämällä kiinteistökantaa sekä selkeyttämällä työnjakoa seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä.

Toimivallan peruste

Kirkkolaki 3. luku 5 §

Lisätiedot

Seurakuntayhtymän vs. johtaja Stefan Forsén, stefan.forsen@evl.fi, 050 380 3945

Strategisen kehittämisen asiantuntija Katja Lehtola, katja.lehtola@evl.fi, 050 472 5760

Jakelu